

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Nyttan av revision
- Bilagor

Bilagor till kandidatuppsats
Redovisning
Vårterminen 2015
Handledare: Thomas Polesie
Författare: Axel Benjaminson
Jonas Vesterinen

1. Intervjuer

8.1. Intervju med Revisor 1

Vilken är revisorns roll?

Den skiljer sig rätt mycket beroende på vad det är för bolag man reviderar. Vi jobbar med alla typer av bolag, allt från den minsta enmanskonsulten till lite fastighetsbolag till de största börsbolagen. Och det är ju väldigt olika roller beroende på vilket typ av bolag man reviderar. Kanske också lite beroende på vem som är motparten. Vi blir ju utsedda på en stämman av ägarna, som också utser styrelsen, som i sin tur utser VD:n. Så ser själva beslutsgången ut. Är det så att ägarna också är verksamma i bolaget, detta brukar man kalla för ägarledda bolag, familjebolag och sådant. Då är det ju de som är motparten och det är ju också de som kan verksamheten bäst, då blir man lite av ett bollplank inom vissa frågor mot dem och sen erbjuder man även en komfort på sin årsredovisning mot deras intressenter, vilka de kan tänkas vara. Medan i ett börsbolag är ägarna flera, och då är man mer där på uppdrag för att konfirmera att siffrorna i bolaget personen är ägare i är korrekta. Så det är ett litet annat fokus. Börsbolagen är ju också mycket mer komplexa och besitter ju mer kompetens in-house, vilket gör att man inte är ett bollplank lika mycket som med de ägarledda bolagen, där man berättar om nya regler som de kanske inte har koll på. Men däremot så är revisionsberättelsen och komforten på årsredovisningen densamma oavsett bolag. När man har väldigt stora transaktionsmängder jobbar man med urval.

Har ert sätt att arbeta förändrats något i och att inströmningen av bolag inte sker i samma utsträckning längre?

Nja, man kan säga här: Själva revisorsrollen har ändrats lite mellan åren. Om man tänker tillbaka några år så var revisorn ett ordentligt bollplank, kanske nästan lite för insyltad i verksamheten så man fick problem med oberoendekraven. Då stramade man åt det, vilket gjorde att revisorn nästan inte fick göra någonting alls med bolaget. Då blev revisorn väldigt passiv, och blev någon som satt väldigt mycket inne på sitt kontor. Nu tror jag att det kommer en ny generation där det går tillbaka lite, i och med att man lättar på de här reglerna igen. Så att man kan ha sin revisor lite som ett bollplank.

Förändringarna skedde ju ganska snabbt. Det var en utredning 2008 där man föreslog förändringarna, sen lade regeringen en proposition sommaren 2010 och så började det gälla november 2010. Hade ni på känn att denna förändring skulle ske?

Det har ju snackats, så länge jag har varit intresserad av branschen, om att revisionsplikten ska slopas för vissa bolag. Sverige var ju ganska ensamma om att ha revisionsplikt på alla bolag. Runtom i EU ser det ju inte alls likadant ut. Så man kände att någonting kommer förmodligen att komma. Sen var det ju snack om vid vilken nivå slopningen skulle ta vid. Man pratade om det skulle vara den här 40, 50, 80-gränsen som den skulle komma vid, men sen blev det ju mycket lägre än så. Som gjorde att de bolagen som träffades av det är bolag som ändå kanske hade kunnat bedriva sina bolag som enskild firma eller någon annan bolagsform. Ofta är det en enmanskonsult som har ett aktiebolag eller ett fastighetsbolag som inte träffas av revisionsplikten. Dessa är väl inte de som hade mest nytta av en revision heller.

Jag brukar säga, när jag träffar nya företag, att när de undrar om de ska ha revisor eller ej, att vi ska titta på intressentkartan. Vilka intressenter finns i företaget, är det någon av dessa som är intresserad över att ni har en revision? Det kan ju handla om

att man kanske vill ha in kapital och då vill investerare kanske att årsredovisningen är reviderad. Sen får man ju kika lite grann. Vi trodde ju från början att bankerna skulle ställa hårdare krav på att man skulle ha en revisor, eller i alla fall att räntan skulle regleras därefter. Så blev det ju inte alls. Utan för de här bolagen som är så pass små, den redovisning dessa företag producerar är inte av så stor vikt. Utan det kanske snarare är den underliggande verksamheten som går dåligt. För bankerna räcker det att personen i sig lämnar någon form av säkerhet, det kan vara i form av aktier i företaget eller personlig borgen. För lånet är ju ofta inte jättestort i dessa bolag. De företag som ofta inte träffas av revisionsplikten men som behöver större lån är ju fastighetsbolag, de kommer upp i balansomslutning, men har inga anställda och omsättningen är ofta låg eftersom att man av skatteskal ofta väljer att lägga en fastighet i varje bolag. Om man säljer en fastighet från ett bolag så får man skatta för den vinsten, men som man säljer näringsandelar då är den vinsten skattefri. Då är det smidigare att sälja ett bolag med en fastighet i istället för att sälja fastigheten i sig. Det är dock något man håller på att kika på, paketering av fastigheter.

Om vi kommer tillbaka till de bolag som väljer att ha kvar revisorn, varför tror du att de väljer att ha kvar den?

Det är ju naturligtvis olika skäl. Ett skäl kan vara ett det finns en annan intressent som säger att ni ska ha en revisor och att dom måste ha revisor av det skälet. Det kan också finnas att de är med i något annat samband där det finns krav på revisor, han kanske är med i någon organisation eller är bunden av ett kontrakt. Annars så skulle jag säga att ofta är det dom som vill ha lite ordning och reda från början som också vill ha en lite komfort att räkenskaperna stämmer. Medan de som är lite mer struliga kanske väljer att plocka bort revisorn från början. Och det klart, är det inte ordning och reda på räkenskaperna så blir ju en revision lite bökgig, eftersom det är det den syftar till.

Om man tittar på Norge och Danmark som har också har tagit bort plikten så är det mer bolag i Norge som tagit bort revisorn än i Danmark och Sverige. Har du några tankar kring det?

Det har jag för dålig koll på att försöka svara på. Men de som jobbar i Big City-kontoren jobbar ju med rätt stora bolag. Men generellt sätt så påverkas man inte lika mycket av slopningen för att kunderna är så pass stora eller vill ha revisor av andra skäl.

Ska man ha revisor eller inte ligger ju mycket i vad intressenternas sinnebild av en revisor är. Det är en del som inte riktigt vet vad en revisor är, vad en revisionsberättelse är. Så det finns nog en ganska stor okunskap kring vad en revision faktiskt innebär. Man vet att man har en revisor och en revisionsberättelse men mer än så vet man inte. Det är väldigt ofta man blir misstagen för att vara redovisningskonsult eller något annat. Den generella kunskapen kring vad en revisor är ganska låg.

Tror du att den kvalitetsstämpel som revisionsberättelsen ändå är påverkar valet kring revisor?

Om man kommer tillbaka till bankerna så trodde ju vi att det skulle vara en större komfort än vad det egentligen var för bankerna. Men de struntar ju egentligen i revisor eller inte om de har säkerhet.

Vi har ju redovisningskonsulter som skickar saker till oss som revisorer också får vi berätta vad som är fel och vad som ska ändras – sen blir ju slutprodukten bra. Den som då är köpare av den här redovisningstjänsten i första läget han tror ju att den här redovisningskonsulten har levererat något som i stort sett är klart och inte riktigt förstår vad vi gjort. Om man har den sinnebilden så är det ju ganska självklart att man väljer bort revisorn.

Jag pratade med en kund där bolaget är så pass litet att de kanske inte behöver ha revisor, utan att det kanske var bättre att lägga pengarna på något annat. Men den årsredovisning jag fick in var av väldigt dålig kvalitet, så då föreslog jag att de skulle köpa en konsulttimme för att snygga till årsredovisningen – utan att jag tittade på några siffror. Men då beslutade de sig för att ha revisor ändå, för rätt vad det är så kommer företaget börja gå igång igen.

Vad kostar det för ett mindre bolag att ha revisor?

Det skiftar ju väldigt mycket. Vi fakturerar per arbetad timme, eftersom att vi på grund av lagen inte får lov att jobba till fast pris. Detta är för att vi inte får komma till ett läge där vi granskat så mycket som vi tänkte, men att det behövs mer granskning. Då får vi inte fastna i ett fastpris och avsluta granskningen. Då måste vi göra en utökad granskning och då måste vi ta betalt för det. Däremot jobbar vi mycket med prisindikationer under förutsättning att den interna kontrollen är bra, vi får de underlag som behövs, vi prickar årsredovisningen en gång och sen kommer kommentarer och sen prickar vi den andra versionen. Men kommer de med version 3 och 4 så ingår ju inte det.

Men en revision för ett bolag som är i stort sett vilande kanske en revision går på 10.000. Sen får man koppla på funktioner beroende på komplexitet. Tar man en sån post som lager så är ju den ganska svårvärderad. Så den tar mer tid i anspråk.

Du pratade om kreditgivningen, att bankerna inte riktigt brydde sig om revisionen. I den teori vi tagit del av nämns ökad tillgång till krediter som en drivande faktor bakom valet att ha revisor.

Nu pratar vi främst om bankerna, där är det säkerheten som är det viktigaste. Däremot när vi pratar om andra typer av kapitalanskaffning, riskkapitalister, eller vad det nu må vara. Där kan jag tänka mig att de ställer högre krav på att man har en revisor än de stora bankerna, som tar en annan säkerhet.

Du tror inte att det blivit en ökad kostnad för bankerna att göra kreditbedömningar nu efteråt? Utan du tror att det inte är så stor skillnad?

För de bolag som är så pass små att de inte behöver revision, så är kreditbedömningen inte så utbredd. Får man en säkerhet så är man hemma. För de här små bolagen är det med bankens mått mätt så pass små belopp att det inte är relevant med kreditbedömning. Kreditbedömningen görs på lite större bolag.

Så med andra ord, om gränsvärdena skulle höjas, skulle att ha eller inte ha revisor spela större roll vid kreditgivning från banker?

Det är vad jag skulle tro. Men jag vet inte.

Vi var lite inne på det här med ägarledda företag. Hur påverkar ägarstrukturen valet kring revision?

Är det flera ägare så är det ett större incitament till att ha en revisor. Då har man inte hela kontrollen själv, då vill man ha ett okej på att det som styrelsen presenterar verkar stämma med verkligheten. Men det är ganska sällan att man i ett bolag som är under gränserna för revisionsplikt har ett spritt ägande, där det är så pass stort för de som investerat i bolaget att de känner att de vill ha revisor.

Men sen finns det ju de bolagen som är i uppstartsfas, som kanske känner att de vill spara pengar. Som väljer att inte ha revisor de två första åren och sedan ta revisor det tredje året där de måste ha det. Man prioriterar att lägga pengarna för att lägga pengarna på att få igång företaget istället för att lägga dem på revision, och det kanske är en vettig prioritering. Om inte man får några andra synergier från att ha revisor, som att man till exempel behöver ta in kapital och då kanske man tar in revisorn från början. Det märker man; bolag som vill ha in kapital väljer att ta in revisorn redan från början för att kunna vända sig trovärdigt till potentiella investerare.

Vad kan det finnas för nackdelar med att ha revisor?

Kostnaden. När man kickar igång ett bolag och ser till vad som är viktigt – då är det ju kassaflödet som är det viktiga. Har man inte ett kassaflöde som tillåter överlevnad så är ju bolaget dödfött. Då kan revisorn vara något bra att spara in på, speciellt om du själv som ägare är den enda intressenten bortsett från Skatteverket.

Sen så finns det väl de som tycker att det är bökitigt, men det är ju ofta de som kanske vill fuska lite.

Tror du finns risk att det blir större skattefiffel på grund av avskaffandet?

Det är väldigt svårt att säga, med tanke på att man inte ser de bolag som har revisor. Åsikterna går isär. Jag läste en artikel där Annie Lööf, tror jag det var, sa att det inte blivit mer skattefiffel. Men sen läste jag även ett inlägg från Dan Brännström – FAR – som påstod att så kan det nog absolut vara. Men jag tror inte att det för den breda massan har haft en särskilt stor påverkan.

Vad tror du om kvaliteten på redovisningen, har den påverkats av att man slopat revisorskravet?

Ja. Det kom ju nya regelverk (K3, K2) och i år är det första året med skarpa bokslut med K3 och K2. Och där är det många bolag som inte riktigt har kompetens nog för att implementera det rätt. Där har det för oss blivit mer timmar på att gå igenom årsredovisningen. För många bolag så var det inte jättestor omställning att gå till K3. Men för andra bolag, typ fastighetsbolag som nu måste göra komponentavskrivning på sina fastigheter har det inneburit en större omställning. Den stora skilladen ligger på koncerner som upprättar redovisning. Den stora skillnaden ligger inte i det redovisningstekniska, utan mer i hur årsredovisningen ska ställas upp, och dit är det inte alla bolag som kommit märker vi. Så det är väldigt mycket fel – vi har inte släppt igenom många årsredovisningar utan kommentarer kring att de hoppat in i ett nytt regelverk och inte riktigt hittat rätt i uppställningen. Där undrar jag lite grann hur det ser ut för de bolag som inte har revisor, hur kvaliteten kommer se ut på de årsredovisningarna.

Sen vet jag att Bolagsverket har fått in en del riktigt dåliga årsredovisningar sen revisorsplikten avskaffades. Handskrivna skräckexempel.

Men jag tror framför allt att den här regelkonverteringen gör att det är många årsredovisningar som inte uppfyller kraven. Sen uppfyller de kanske ÅRL.

Om det kommer in ganska många årsredovisningar med fel hänförliga till K2 och K3, har inte dessa företag haft redovisningskonsulter som hjälpt med uppställningen?

Jo. Men en av fördelarna med att jobba på en så stor byrå som EY är att vi får väldigt mycket utbildningar i de här nya regelverken. Vi har personer här i huset som är med och skriver debattartiklar om nya redovisningsstandarder och är med och skriver i andra sammanhang som tillhör 'eliten' av redovisnings-Sverige. Det är de som utbildat oss. Vi har bra strukturkapital och specifika checklistor som ska följas när man reviderar enligt ett visst regelverk – så att man vet att allting finns med i årsredovisningen. Så vi är lite bortskämda med det här. Medan en redovisningskonsult som är ensam inte har samma möjligheter att utbilda den breda massan av personalen i dessa saker. Vi har sett vissa redovisningskonsulter som inte alls har anammat detta, utan det är först när de kommer till revision som de ser att det var ett nytt regelverk som skulle följas. Nu gäller detta förstås inte alla. Det finns redovisningskonsulter som är extremt bra på det här också, den breda massan av redovisningskonsulter är i regel bra på det här. Men de lite mindre redovisningsbyråerna har ju inte samma förutsättningar som oss att stå inför ett sånt här regelskifte.

Snabb återkoppling av fördelarna:

Kapitalanskaffningen. Men för de minsta bolagen så väger säkerheten större än revisionen. Riskkapitalister, investerare, delägare?

Kan det finnas någon intressent för det här företaget som kan vara intresserad av att det finns en revision? Det är lite så jag försöker se det för nystartade bolag. Det kanske finns någon som har en stor leverantör som vill att man ska ha en revision. Det att företaget har en extern granskare när det finns flera intressenter.

1.2. Intervju med Revisor 2

Hur skulle du säga att ni påverkades av den förändringen som skedde?

Det finns såklart ett visst bortfall, framförallt från företag som inte tycker att det är så noga. Sen tror jag att revision är en kvalitetsstämpel på något sätt. Så de företag som planerar att ta lån eller expandera ser nyttan med att ha revisor. Om de allra minsta bolagen väljer att ha en revisor eller en redovisningskonsult så tror inte jag att det gör dem någon jättestort skillnad, men jag tror det är viktigt att ha någon som granskar de papper som man upprättar. I deklarationen får man dessutom uppge om man använt sig av revision eller inte.

Tror du att revisorns uppgifter har gått mer mot rådgivning senaste tiden?

Både ja och nej. Våra krav och vår kvalitet blir bara högre och högre skulle jag säga, under de åren jag jobbat. Det blir mer och mer amerikaniserat. Det blir högre krav på oss på olika saker. Jag tror inte de mindre byråerna har samma krav eller har kommit lika långt. Vi har gått mer mot rådgivning i och med att vi vill behålla många kunder och därför jobbar mycket med rådgivning.

Hur mäter man kvaliteten på revision?

Hos oss har vi revisorer som arbetar med intern revision och alltså granskar den interna revisionen genom att gå in i databaserna. Jag kan till exempel veta att någon gång i år kommer jag bli granskad huruvida jag utfört kvalitetsrevision. När räkenskapsåret lider mot sitt slut går de igenom allting och granskar hur vi gjort saker och ting och hur vi resonerat. Även revisorsnämnden går in i våra databaser och ser hur vi vi har granskat olika saker och sätter ett betyg på hur vi hur vi jobbar med kvalitet. Detta sker även i den internationella firman, och man blir ju klassad som land hur väl man jobbar med kvalitet. Om ett land är lägre klassat kommer jag kräva mer information än om det är högre klassat. Det finns ju väldigt många mått.

Vad skulle du säga är redovisningskvalitet?

Det jag tittar på är ordning och reda. För oss blir det så mycket lättare att granska om alla kontona är avslutade och det finns ett pärm. Kompetens hos de som gör redovisningen spelar också en roll. Det är mycket som väger in. Just ordning och reda är en kvalitetsstämpel. Har man ordning och reda och allt är avstämt är det oftast ett tecken på att personen har tänkt till och förstått vad de gjort. Sen tycker jag att de klienter som hör av sig och frågar när de står inför något som de inte har stött på tidigare så är även det ett tecken på kvalitet eftersom vi då vet att de faktiskt hör av sig och frågar om det är någonting.

Hur tror du att kvaliteten skulle påverkas om gränsvärdena höjdes ännu mer?

Jag tror att den skulle bli sämre eftersom det finns en enorm vinning för företag att ha en extern part som går in och tittar på så att man inte gör misstag eftersom man så lätt blir hemmablind när man sitter och aldrig får svara på en fråga hur man tänkte när man gjorde någonting. Det är bra att ha någon som är inne och tittar. Jag tänker att det till exempel hade kunnat vara att man låter någon annan göra bokslutet.

Varför tror att många mindre företag väljer att inte ha revisor?

Jag att de som har haft revisor ganska länge har sett att det är skönt att ha någon som går in och tittar på ens siffror och ser att man har haft kvalitet. Vad jag hört är det många nystartade bolag som väljer bort revisorn. Då är det lätt att bara se det som en

kostnad och inte se vad det kan ge. Men de som har en bra relation med sin revisor och som löpande har en kontakt och stämmer av frågor så tror jag att det är bra.

Vad är det för fördelar med att ha revisor?

Löpande rådgivning, mer än två ögon som tittar på ditt material, lättare att gå till banken och låna pengar.

Tror du att ägarstrukturen påverkar viljan att ha revisor?

Ju fler ägare desto större sannolikhet att man väljer revisor.

Tror du det finns en samband mellan omsättning och viljan att ha revisor?

Jag tror inte specifikt att omsättningen har en så stor påverkan, utan mer att komplexiteten av transaktioner. Även vilken bransch du är i och huruvida dina konkurrenter har revisor.

1.3. Intervju med Revisor 3

Vilken är revisorns roll? Hur skulle du beskriva den?

Man kan ju beskriva den utifrån den reglerade rollen, varför vi finns till egentligen. Det är ju att vi ska vara den oberoende granskaren av räkenskaperna och förvaltningen osv, och uttala oss om det för att få kvalitetsstämpeln. Antingen att det ser rätt ut eller att det finns saker som behöver åtgärdas. Vi är ju ägarens utsedde kvalitetskontrollant.

Sen om man vidgar det lite och tar praktiska rollen lite mer så är det ju mer rådgivare. Kanske framför allt för bolag som är lite mindre, så får ju revisorn en väldigt viktig roll som bollplanket man vänder sig till - när det gäller saker som ligger inom vårt kunskapsområde.

När du jobbar med större bolag, finns det fortfarande tendenser där till att vara mer åt en rådgivare?

Ja, absolut. Men samtidigt så blir det ju en annan typ av frågor där, eftersom det finns en annan kompetens hos företagen på att hantera saker som skatt, redovisning. Så det blir i regel mer specialistfrågor. Sen måste man ju alltid göra övervägningar ”är det är förenligt med revisorsrollen och oberoendet?”. Det kan bli lite knepigare ut

Det finns ju jävsregler som säger ”det här får vi inte göra”. Vi får inte hjälpa till med redovisningen för bolag som är över en viss storlek. Men sen har vi ju det som kallas för analysmodellen, som vi vid varje revisionsuppdrag där vi genomför annat än bara revisionen analysera om det finns hot mot oberoendet. Det som är vanligast är att vi vid, till exempel ett förvärv ska göra värdering av bolaget för att veta hur mycket som ska betalas. Då kanske vi anlitar en av våra kollegor på finansavdelningen. Så köper vi bolaget, och så har vi satt en stämpel på att det här priset är okej. Sen kommer jag in som revisor och ska pröva om den här värderingen är rimlig. Då kanske man kan tänka sig att det uppstår bekymmer eftersom det är min kollega i rummet intill som gjort värderingen. I praktiken kanske det inte är något problem – men det kan uppfattas så i teorin. Men det finns ett antal sådana hotsituationer man måste bocka av.

Hur tror du att de flesta mindre bolagen påverkades av förändringarna?

Det varierar lite beroende på vilken situation bolaget befinner sig i. Det finns ju massor av små bolag som är typ en konsult som bedriver sin verksamhet i bolagsform. Han har inga banklån och han fakturerar i princip bara via bolaget. För sådana bolag finns det egentligen ingen anledning att ha revisor. Och det säger vi till dem. Å andra sidan kanske det finns de som är i en annan situation. De är små, men de har intressenter som vill se hur det går för dem. Typ exemplet på en sådan intressent är ju banken då.

Så det finns en efterfrågan för revision från bankerna?

Nja. Innan revisionsplikten avskaffades pratade vi mycket med banker, då sa de att de kommer kräva revision för att låna ut. Men så har det nog inte riktigt blivit. Det blev mer bedömning från fall till fall. Något krav finns det inte.

Hur skiljer sig behovet för revisor för större bolag jämfört med de bolag som idag står utanför revisionsplikten?

Behovet där är större. Verksamheten är lite mer omfattande, en mer komplex situation med fler intressenter, fler anställda. Det kan påverka. Det kan finnas ett mer spritt ägande, där det är så att vissa ägare är aktiva i verksamheten och har full koll på verksamheten medan andra inte är aktiva. Då kan de som inte är aktiva vilja ha en kontroll så att allt stämmer från en oberoende part.

Med intressenterna tänker du mest på ägarna, låneinstitut?

Skatteverket, det borde jag nämnt tidigare. Det gäller även de mindre. Sannolikheten är ju större att Skatteverket ställer frågor kring en årsredovisning som inte är reviderad än för en som är reviderad.

Tror du att till exempel leverantörer eller köpare kan efterfråga revision?

Jag tror inte att en leverantör ställer krav på att det måste vara revision för att de ska leverera. Men jag tror att det är något de tittar på innan en affärsförbindelse inleds.

Så, till huvudfrågan. Vad tror du är den främsta anledningen till varför bolag som inte står under revisionsplikten ändå väljer att ha kvar revisorn?

Då tror jag att det är lite av det jag nämnde i början. Man vill ha kvar bollplanket, man har en upparbetad relation och ett sätt att arbeta på. Det innebär att man får den här bekräftelsen på ett vis. Sen också om man tittar till varumärket kanske det påverkar lite grann att ha en påskrivande revisor från någon av de stora revisionsbyråerna.

För de nystartade, varför tror du att de väljer att inte ha revisor?

Jag tror det är lite grann att man tänker att ”vi kör igång och vi behöver inte ha någon revisor”. Man kanske känner att det är en onödig kostnad i början.

Vilken är den största nackdelen till att ha revisor?

Kostnaden.

Vad brukar det kosta med revision, för de små bolagen?

Det är svårt att svara på. Nu ska vi göra revision enligt ISA för alla bolag, såväl de allra minsta som de allra största. Då är frågan om det är möjligt att göra en revision enligt ISA under 20.000. Samtidigt så vet vi att det finns revisioner som kostar mindre än så. Men säg att revisionen för de minsta ligger på mellan 10.000-20.000

Du pratade tidigare om ägandet, hur det kunde påverka valet kring revisor. Skulle du kunna utveckla lite mer?

Just den där situationen där vi har en handfull ägare, vi har 3-4 som är aktiva i verksamheten och som har kontroll och full insyn. Sen så har vi ett antal andra ägare som satsat pengar eller har ett annat intresse i företaget kring hur det går. Då tror jag att de ägarna känner en större trygghet om det finns någon extern part som varit in och tittat på siffrorna och granskat dom så att det ser bra ut.

Om man kommer till en situation där det krävs ytterligare kapital, så skulle förmodligen en ägare utan insyn gärna se att någon extern tittat på det och kan förklara varför det behövs, och att det är rätt summa som behövs.

Hur viktig är revisionen vid anskaffning av kapital? Om vi ser till andra personer än just delägare.

Jag tror att den är viktig. Säg att man ska göra en nyemission, då ska ju styrelsen göra en beskrivning. Vad ska pengarna användas till? Hur mycket behövs? Hur läget är i bolaget, helt enkelt. Detta är ju något som revisorn ska granska och bekräfta är riktigt. Så det kan ju vara en grej. Då vet ägarna att pengarna inte stoppas in utan att någon vet hur de ska användas.

Så du tror att det är något som påverkar bolagens val kring revision?

Ja, det tror jag. Har man tänkt expandera och har kapitalbehov ökar behovet av revisor.

Tror du det finns något samband mellan omsättning och frivillig revision?

Inte i sig. Jag ser ingen given koppling mellan de två.

Av de nystartade bolagen så är det cirka 75% av de nystartade bolagen som väljer bort revisorn. Varför tror du det ser ut så? Och varför tror du de 25% som väljer revisor från start gör det?

De som väljer bort det tänker nog att kapitalet gör mer nytta någon annanstans. Man tror att det är något som inte är så viktigt. Går det vägen kopplar man kanske på en revisor senare.

För de som väljer revisor så kan det bero på att de har någon kontakt som gett dem rådet att använda sig av revisor. Att det kan vara bra att ha någon att vända sig till när frågor dyker upp vid uppstarten. Dessa kontakter är säkert folk som har en bra relation med sin revisor och som kan rekommendera en särskild byrå eller så. Sen påverkas det säkert av allmänna kampanjer och så också. Men jag tror att man lyssnar mest på vad andra säger, eller också att banken säger att det vore bra med en revisor om ni vill låna pengar vid uppstarten.

Om vi sammanfattar lite. Vilka är de främsta fördelarna för företag som står utanför revisionsplikten att ändå ha revisor?

Den oberoende kvalitetsgranskningen. Man får ett okej på att räkenskaperna man presenterat är korrekta och trovärdiga när man ska visa upp den för intressenter; banker, Skatteverket, leverantörer.

1.3. Intervju med revisor 4

Vilken skulle du säga är revisorns roll?

Det beror väldigt mycket på vilken typ av bolag det är som revideras. Revisorns roll i mindre, ägarledda bolag är väldigt mycket mer ur ett rådgivningsperspektiv – skattefrågor, redovisningsfrågor. Detta för att ekonomiavdelningen där är mycket mindre på de typer av bolag. Kunskapen är mer begränsad. Så där blir revisorn mer en rådgivare och konsult.

Men är det ett större bolag. Säg någon av de stora drakarna på börsen. Där är det också rådgivning, givetvis, men där blir rollen mer mot aktieägarna. Att ge dem trygghet, att ägarna kan lita på de rapporter styrelsen presenterar. Utifrån sitt beslut om de ska göra en investering eller inte.

Bägge dessa delar förekommer ju dock i båda storlekar av bolag.

Är det en stor förlust för er att ni tappar de här mindre bolagen som idag står utanför revisionsplikten?

Jo, jag tror att det ändå är en förlust. Om man ser till den enskilde revisorn som har jobbat ganska länge så tror jag kanske inte att förlusten i sig var särskilt betydelsefull. Men om man tar min byrå som byrå som stort så har det nog haft en påverkan. Många bäckar små. Nu vet jag inte hur många kunder vi tappat exakt, och jag vet inte om vi vill berätta om sådana siffror heller i och för sig. Men det klart att det har haft en påverkan. Det har också påverkat byråns olika fattningar inom revision. Man fattar ju inte lika mycket.

Sen har man försökt få in lite mer redovisningstjänster och andra tjänster mot de mindre bolagen. Ett bolag som kanske inte behöver ha en revisor, så väljer dom bort revisorn som kanske kostade 10.000. Då är det möjligt att de vill ta in redovisningstjänster, så då finns det ju en chans för ett redovisningsuppdrag istället där man skulle kunna få in mer pengar då det är löpande. Så för de allra minsta bolagen har fokus skiftat lite till mer redovisningstjänster.

Min känsla är att av alla nystartade bolag, så i den andel som ändå väljer att ha revisorn är det väldigt många bolag som ingår i koncerner. Där man har en revisor redan. Ta ett stort bolag exempelvis. Säg SCA, de har – nu höftar jag – 100 bolag i Sverige, med olika verksamheter eller regioner i varje. När de ska starta ett nytt bolag för att ha någon del av verksamheten i, så kommer det automatiskt bli revisor. Ser man till de nystartade bolag som väljer att ha revisor tror jag att det är många som ingår i koncern.

Om man hade höjt gränsvärdena ytterligare, hur hade ni påverkats då?

Det är svårt att säga. Det beror mycket på vart man hade lagt gränsvärdena. Hade man lagt gränsvärdena vid EU:s max-gräns eller vid några lägre gränsvärden så hade ju effekten blivit olika. Sen tror jag inte att påverkan blir lika stor som nu, på grund av att nu har man ju bara avskaffat revisionplikten för de allra minsta. Desto större företaget blir, desto mer komplex blir redovisning, skatt osv. Så där finns ett mycket större behov hos företaget för revision än hos de mindre bolagen. Därför hade nog inte tappat blivit lika stort, även om jag tror att det hade blivit betydande ändå.

Om vi ser till de mindre bolagen som står utanför revisionsplikten men ändå väljer att ha revisor. Varför tror du de väljer att ha kvar revisorn?

Jag tror främst att det är skattebiten. Man vill ha viss rådgivning med de klassiska 'plånboksfrågorna' som finns för småföretagare, hur mycket de ska ta i lön och utdelning. Det tror jag är en fördel absolut. Att man känner att man får hjälp med de bitarna.

Sen tror jag också det är viktigt att få en trygghet kring att siffrorna som presenteras är korrekta, att de går att lita på. Det tror jag också är en fördel.

Sen ytterligare kommer nog rådgivningsbiten. Att man får hjälp med att hålla koll på nya regler som dyker upp etc.

Tror du incitamenten att använda sig av revisor minskar om man har outsourcat bokföringen?

Ja, det tror jag nog. Speciellt om man har en redovisningsbyrå som är auktoriserad. Jag tror att det incitamentet blir lägre om man har en redovisningsbyrå som kan sin sak.

Vad tror du kan finnas för nackdelar för de mindre bolagen att ha revisor?

Kostnaden, framför allt. Det enda andra jag skulle kunna tänka mig är tidsaspekten. Att man tycker att saker tar längre tid. Säg att man har en extern redovisningsbyrå, så gör de klart bokslutet och årsredovisningen, så då ska någon granska det innan den är påskriven – så det tar ju någon vecka. Det skulle väl någon kunna se som en nackdel. Att det blir lite bökgigare.

Trovärdigheten för ett företag, minskar den om man väljer bort revisorn?

Om man säger såhär, det finns väldigt många som gör affärer dagligen som inte har någon riktig koll på vad en revisor gör. Vad en årsredovisning som har en revisionsberättelse innebär. Men det klart att det är sämre trovärdighet på en årsredovisning som inte är reviderad. Vi hade ett samarbete med vissa banker, man pratade med bankerna och de säger ju att såklart är en årsredovisning som inte är reviderad mindre trovärdig. Men samtidigt så säger ju de att det inte är det avgörande vid kreditbedömningarna de gör. Det beror oftare på vilken typ av kredit det är fråga om, ska man låna till en bil och man har en säkerhet för den så är man kanske nöjd med det. Har man haft kunden över en längre tid så kanske de har en erfarenhet av personen. Men det klart att trovärdigheten är lägre, absolut.

Det är ju en del diskussioner i branschen. Bolagsverket får in alla årsredovisningar årligen, de säger ju att kvaliteten har blivit betydligt sämre sedan revisionen blev frivillig. De får in många årsredovisningar som är felaktiga. Själva kvaliteten har blivit betydligt sämre, i branschen. Och det påverkar absolut.

Nackdelar för företag med låg trovärdighet på sin årsredovisning?

Det finns väldigt många som inte kollar årsredovisningar eller så när man ska göra affärer, eller att den som kollar upp inte riktigt heller vet hur det ska se ut. Där tror jag kanske inte att det påverkar så mycket ändå. Men jag tror ändå att det kan förekomma i de fall. Det vet man ju om också när man jobbar med företag att de säger "vi måste bli klara med den här årsredovisningen snabbt och få den reviderad eftersom att den här leverantören vill se en reviderad årsredovisning när de ska leverera produkten till

oss". Det förkommer. Så det klart att det påverkar trovärdigheten. Men jag tror inte att det är i jättestor omfattning.

Ser du något samband mellan omsättning och frivillig revision?

I och med att omsättningen är ett av gränsvärdena så blir det ju automatiskt att om man omsätter mer måste man ha revisor. Omsättningen är ju ett av kriterierna, de andra är balansomslutning och antal anställda. I och med att omsättning hänger ihop med kundfordringar, så kommer man ju komma över kraven så småningom. Men upp till gränsvärdena så tror jag inte att det är omsättningen som påverkar. Men jag tror ändå att de bolag som valt att ha kvar revisorn, trots att de ligger under gränsvärdena. Så måste de ju ha någon form av verksamhet för att ha ett behov för revisor.

Tror du att ägarstrukturen har någon betydelse?

Jo, jag tror att det har en betydelse. Om man tänker på den här ägarbilden, att man har ägarna som äger företaget, sen har man styrelsen och de anställda som arbetar i företaget. Är det en och samma person, att det är en person som äger 100% av aktierna, han är med i styrelsen och han arbetar i bolaget. Då vet han ju om allt som händer i bolaget, så där finns det ju inte alls samma behov för revision mot för om man skulle komma upp mot 2-3 aktiägare. Då skulle man kunna känna sig utlämnad mot de andra, att man inte riktigt vet allt som sker i bolaget. Så där finns det ett annat behov om man är fler ägare. Speciellt om det finns passiva ägare, de som äger andelar i företaget men inte är verksamma. De har ju inte alls samma insyn som de som arbetar i företaget.

Tror du företagen ser kvaliteten på redovisningen som en avgörande faktor?

Jag tror egentligen att det är främst skattedrivet. Man är mer intresserad av vad man kan få i plånboken än själva kvaliteten på redovisningen. Även om den inte ska underskattas såklart. Men jag tror inte att kvaliteten är det primära, men jag tror ändå att den är viktig.

8.5. Intervju med Redovisningskonsult 1

Kreditvärdigheten lyfts ofta i teorin fram som en av anledningarna till att företagen väljer att använda sig av frivillig revision.

Det viktigaste är inte att man har en revisor utan att man har en auktoriserad redovisningskonsult. När man ser på de företag som varken har revisor eller auktoriserad redovisningskonsult är det de företagen som har sämst kreditvärdighet. De som har både revisor och auktoriserad redovisningskonsult har lika hög kreditvärdighet som om man bara har auktoriserad redovisningskonsult. Men om man bara har revisor har man lägre kreditvärdighet än om man bara har auktoriserad redovisningskonsult. Det beror på att har du auktoriserad redovisningskonsult är det denne som gör det löpande arbetet.

Titta också gärna lite på vilka företag som väljer att ha kvar revisorn. Det är ofta dotterföretag inom koncerner. Där använder man ofta sig av revisor för att modern använder sig av revisor. Eftersom de ändå måste revideras när det ska upp i koncernredovisningen.

Om det är flera delägare är det också vanligt att man använder sig av revisor. Det är en fördel med en oberoende granskare. En trygghet för delägare.

Vad tror du händer om man höjer gränsvärden ytterligare?

Vi har ett gäng företag som skulle släppa sin revisor eftersom de aldrig träffar sin revisor. Det är bara en påskrift, ett lagkrav och en byråkratisk kostnad.

När revisionsplikten togs bort, hur påverkade det er? Eftersom att ni var verksamma under den tiden?

Vi frågade våra kunder ”vill ni ha kvar er revisor” och då var det många som svarade ”vem är det? Vi får bara en faktura av honom”. Sen var det ett fåtal som ville ha kvar revisorn. Det kan bero på krav på offentliga upphandlingar eller andra orsaker som gör att man *måste* ha revisor.

Det var inte så att ni fick mer kunder efter att revisionsplikten slopades?

Nej, det var snarare så att det var minskningen av aktiekapitalet. Eftersom det bildades väldigt många nya bolag.

Hur har kvaliteten på redovisningen blivit de senaste åren?

Min syn är att redovisningskvaliteten har blivit bättre. När vi får in nya kunder som varit på andra ställen så får vi in ett bättre arbete idag än för fem år sen. För att standarden i redovisningsbranschen har höjts. Men sen är det ju företag som inte nyttjar redovisningskonsulter, och där är ju standarden som den alltid varit [låg]. Skillnaden idag mot tidigare är att idag behöver de bolagen inte ha revisor. Men å andra sidan så tror jag att den samhälleliga vinsten på att det blivit administrativt enklare och billigare att bilda bolag har staten fått in mer pengar i form av skatter än vad förlusten är på att folk försöker utnyttja systemet och “dra en rövare”.

Så du är med andra ord överens med de som tycker att gränsvärdena ska höjas ytterligare?

Ja, precis. De gränsvärden som infördes är ett skämt. Vi har en del företag som ligger lite över dessa gränser som har en revisionskostnad på 7-8 tusen per år.

Det är ju också väldigt stor skillnad på vem som upprättar bokslutet. Om vi får ner bokslutet till att omfatta ungefär så få sidor som möjligt, så blir det lättare för revisorn att granska bokslutet. Det innebär ju i förlängningen lägre kostnader för revisionen. Så våra kunder har i regel lägre kostnader för revisionen än vad de hade innan eftersom att vi försöker lämna en så enkel produkt som möjligt till revisorn att granska.

Hur blir man auktoriserad redovisningskonsult?

Då ska man ha en kandidatexamen och fem års arbetslivserfarenhet. Så det är ju i princip samma krav som för revisor.

Om vi ser på gränsvärdena som gäller för revisionsplikten. Vad skulle du anse vara lämpliga gränsvärden?

Jättesvårt att säga. Utredningen som lades fram som grund för avskaffningen hade med ett förslag om att 96% av företagen skulle slippa revisorskravet. Det tyckte jag var bra gränsvärden. För om du har en god standard och kvalitet på redovisningen i samhället, då är inte revisionsplikten lika viktig. Eftersom att behovet av att kontrollera bokföringen inte finns i samma utsträckning idag.

Utöver detta så har inte revisorn något ansvar. En revisor som granskar ett bolag som sedan blir fälld för skattebrott får inga påföljder. När hade vi senast en revisor som åkte dit för skattebrott? Då är ju frågan; är revisionsplikten något man ska ha över huvudtaget? Banker, noterade bolag kanske ska ha kravet. Men jag ser inte nyttan av revisorn när revisorn inte behöver ta något ansvar eller stå till svars för ett ”felaktigt” godkännande.

FAR vill ju lätta upp kring jävsproblematiken ytterligare. De vill ju att jävsproblematiken i princip ska strykas från ABL. Jag tycker å andra sidan att jävet ska stärkas. En redovisning och rådgivning som görs av PwC till exempel borde inte få revideras av en revisor från PWC. Det är inte sunt att man får revidera sig själv.

Min erfarenhet är att redovisningsavdelningarna på de större byråerna inte håller samma kvalitet som den på mindre redovisningsbyråer som endast är inriktade på redovisningen. Revisionsbyråerna ser redovisningen som ett komplementområde och lägger inte lika mycket resurser på att utveckla den.

Sammanfatta lite: fördelar med att ha kvar revisorn?

Ifall det är flera delägare så är det en oberoende granskning som inte har ett närmare förhållande till någon utav parterna. Redovisningskonsulten har alltid mera kontakt med någon utav parterna.

Sen även för att förenkla revisionen av koncernen är det ju bra om alla döttrar har samma revisor. Att samma revisor används genom hela koncernen. Sen vet jag också att vissa banker ställer krav på revision vid kreditgivning. Där tycker jag att de kanske borde få upp ögonen för auktoriserade redovisningskonsulter eftersom att vi har bättre

insyn i vad bolaget egentligen gör. Vilka siffror som stämmer. Om vi skriver ett intyg eller en rapport så är vi också ansvariga för påföljder eftersom att vi har mer insyn. Vi åker dit om företaget åker dit.

Jag ser inte vilket syfte revisorn fyller eftersom det inte finns något ansvarsutkrävande.

Tror du omsättningen för de stora revisionsbyråerna påverkades?

Nej, de skulle påverkas om gränsvärdena höjdes dit jag vill. Det som de förlorat är småpotatis som de kanske egentligen inte ville ha heller.

1.5. Intervju med Företag 1

Varför har ni valt att använda er av revisor?

Framför allt för att det blir lättare att anskaffa kapital. Men det gäller också att verka trovärdig mot sponsorer.

Hur ser ägandestrukturen ut? Var detta något som påverkade?

Jag och en delägare äger 50% vardera. Då vi är nära vänner och båda verksamma i bolaget påverkade det inte valet.

Påverkade kvaliteten på redovisningen valet?

Nej. Det var ingenting som påverkade.

Finns det några andra fördelar?

Det gör att verksamheten blir mer transparent, vilket är bra.

Vad finns det för nackdelar?

Kostnaden är den största nackdelen.

1.6. Intervju med Företag 2

Påverkade ägandestrukturen någonting?

Vi har två ägare, jag och min man. Detta var inget som påverkade beslutet.

Vad finns det för nackdelar med revision?

Att den kostar.

Skatterådgivning eller optimering, var det något som påverkade er?

Skatterådgivning eller skatteoptimering var ingen anledning till att vi valde revision.

Påverkade kvaliteten på redovisningen något?

Eftersom vi har många offentliga kunder var detta viktigt. Vi valde en etablerad, känd revisor. Eftersom vi har offentliga uppdragsgivare och offentliga upphandlingar är det viktigt. Det ser bra ut. Det är bra om vi blir granskade, att vi har inte har något att dölja.

Kreditvärdighet, var det något ni tänkte på?

Nej. Det finns inget behov av att ta in kapital.

1.7. Intervju med Företag 3

Hur stort är bolaget?

Vi har en omsättning på ungefär 500tkr och en anställd.

Omsättning - 500.000

Hur kommer det sig att ni använder revisor, trots att ni går under kraven?

Vi ser det långsiktigt i bolaget. Vi kommer växa. Minst 1.5m i år och 4m nästa år.

Så du skulle säga att omsättningen påverkar?

Ja, vi driver olika bolag och har samma revisor i alla bolag.

Hur ser ägandestrukturen ut?

I det här bolaget är vi två ägare.

Är det något som påverkade valet?

Nej, valet är mest för att det är enklast att ha samma revisor i alla bolag man driver.

Har ni tänkt ta in kapital i framtiden? Är det något som påverkade valet?

Nej.

Är ni en koncern då?

Vi driver varsitt bolag vid sidan av detta, som vi driver ihop. Vi har samma revisor i alla bolag, så det blir enklast för oss.

Kvaliteten på redovisningen, var det något som påverkade valet?

Det är alltid bra att ha ett namn bakom bolaget. Det är bra att ha en revisor från någon av de stora revisionsbyråerna.

Så ni använder er av en större revisor?

Ja, vi använder oss av en av de större revisionsbolagen.

1.8. Intervju med Företag 4

Vad var anledningen till att ni använde revisor, trots att ni stod utanför revisionsplikten?

För att vi arbetar mot offentliga aktörer och att då måste ha en revisor för att visa att man är ett seriöst företag. Att man har någon som intygar att man har en god, stabil ekonomi.

Så man måste ha det, det är lagstadgat?

Nej. Det är krav från kunderna.

Det var i princip enda anledningen då eller?

Ja.

Ägandestruktur, kvalitet på redovisningen, var det något som påverkade valet?

Nej, inte för revisionsbiten.

Tänker ni ta in kapital i framtiden? Var detta något som påverkade valet?

Vi har inte haft behoven av kapital. Så det har inte varit någon fråga för oss.

Vad är kostnaden för er att ha revisor?

1300kr/timmen +moms

Vilka fördelar ser du att revisionen ger er?

Det ger oss en stämpel av seriositet samt är ett sätt att minimera risken.

Använder ni revisorn som rådgivare i någon utsträckning?

I marginell omfattning, med vissa riskrutiner. Eftersom vi inte är ekonomer som driver detta. Vi kanske behöver hjälp att sätta upp vissa rutiner, såsom till exempel kontanthanteringsrutiner.

Skatteoptimering, hjälp med skatten, var det något som påverkade valet?

Nej.

1.9. Intervju med Företag 5

Kan du beskriva ditt bolag? Vad har ni för storlek, antal anställda, omsättning och balansomslutning?

Vi startade 2013, vi är ett bolag som sysslar med företagsanalys - en webbaserad tjänst. Antalet anställda är en, jag, men vi driver företaget i projektform. Jag äger två tredjedelar av bolaget, den sista tredjedelen ägs av ett företag som heter Squeed, som är IT-konsulter. De går in och jobbar i projekt när något ska utvecklas. Så, en anställd men fler som är engagerade i bolaget.

Vad är det för typ av tjänst?

Vi gör automatgenererande företagsanalyser ur ett ekonomiskt perspektiv. Så har vi byggt en webbaserad tjänst där vi presenterar det hela grafiskt. Så våra kunder är revisorer. Vår största kund just nu är ett revisionsbolag som har drygt 1000 anställda och har börjat använda det här nu, sen en månad tillbaka. Så det börjar rulla igång nu.

Först körde vi en utvecklingsperiod på ett halvår, sen gjorde vi fel. Vi trodde att vi skulle vara hjälp till småföretagare, men så blev det inte. De var inte intresserade att betala för det helt enkelt. Så fick vi göra om affärsmodellen. Så det första en och ett halva åren var att bygga, utvärdera, bygga om. Sen årsskiftet har vi en bra affärsmodell.

Lite bakgrund på dig också?

Civilekonom från Handels i Göteborg, utmärkt skola. Tog examen -99 (men skickade aldrig in brevet). Sen har jag jobbat med aktier och optioner i 10 år ungefär och sen som managementkonsult i 4-5 år innan jag började med detta.

Storleken på företaget?

Balansomslutning drygt 1 miljon, per bokslutet i oktober. Omsättning första året var totalt 500 000, men väldigt liten del nettoomsättning. Vi hade ingen försäljning, det var i utvecklingsfasen.

Vi ska ju skriva om frivillig revision, varför småföretag väljer att ha kvar revisorn även fast de inte behöver det. Hur kommer det sig att ni har revisor? Trots att ni understiger alla storlekskrav.

Två skäl, huvudsakligen. Det första är att jag äger $\frac{2}{3}$ och så har jag en minoritetsägare, och då var revisorn ett sätt att verka trovärdig gentemot dem. Att ha någon extern som tittar på det och sätter sin stämpel på siffrorna. De kan ju naturligtvis titta på alla papper ändå, men det är bättre att någon extern tittar på det istället. Det andra är att vi kan ha en ambition att ta in ytterligare kapital från riskkapitalbolag. Då såg vi det som en styrka att ha en revisor. Trovärdighet, helt enkelt.

Ser du några nackdelar med att ha revisor?

Den enda är ju den lilla kostnaden. Men det tycker jag det är värt alla gånger.

Hur stor är kostnaden?

Den varierar beroende på hur mycket som sker. Men någonstans mellan 15 000-30 000, för ett uppstartsbolag.

Så ägandestrukturen främst och att du vill ha in kapital är de främsta drivkrafterna?

Att göra dem trovärdiga, så att de litar mer på att jag sköter mig. Eftersom jag sköter ekonomin med betalningar och bokföringar.

Finns det några element av att revisorn ger råd?

Det är klart att det är bra att ha det bollplanket. Där varierar det hur mycket vi behövt ha det, som uppstartsbolag så har man möjlighet att (om man är ett K3-bolag) balansera utvecklingskostnader, lägga det i balansräkningen. Hade vi varit ett K2-bolag hade vi varit tvungna att kostnadsföra det direkt. Vilket hade inneburit att vi behövt mycket mer pengar, om man ska vara krass. Så i sådana situationer så är det jättebra att ha revisor, så att det blir rätt.

Har ni haft användning av råd från revisorn?

Ja, det tycker jag.

Var det en anledning till att ni skaffade revisor? Eller har det kommit efteråt?

Har man ändå revisor ska man använda dem. Har man bara en revisor som kollar bakåt och granskar siffrorna så är det ju ganska gammeldags. De sitter ju på jättemycket kompetens och det är bara ett telefonsamtal bort. Jag har haft stor nytta av det.

Var det en anledning till att ni skaffade revisor? Att du tänkte; nu kan jag få råd?

Nej, egentligen inte. Men det föll sig naturligt när vi väl hade det.

Har ni haft revisor ända sedan ni startade bolaget?

Ja, vi har haft det sedan uppstarten.

Det skiljer sig väldigt mycket från hur det ser ut i Sverige. Det är väldigt många företag som väljer bort revisorn vid uppstart, ca 65% av nystartade företag väljer bort. Varför tror du det ser ut så?

Jag tror att folk ser till kostnaden. I början vet man inte hur mycket man behöver och inser inte värdet av revisorn. Som parentes kan jag berätta att i mitt konsultbolag har jag inte revisor. Det är ju egentligen bara för att jag har sådan liten omsättning, det händer inget i bolaget. Det är i princip vilande. Det är extremt få verifikat, så det är lite som kan ställa till det. Utöver det så är jag ju också ensam i det bolaget.

Innan, när du drev ditt konsultbolag, så hade du inte revisor heller?

Jag började 2008, så då var jag ju tvungen att ha revisor, men sen blev jag sur på min revisor. Så då sa jag upp det vid 2011 ungefär. Jag kom inte överens med honom.

Du tänkte aldrig på att anlita en annan revisor?

Då visste jag inte riktigt vad jag ville göra med bolaget. Så då hade jag ingen revisor därifrån och framåt.

Kvaliteten på redovisningen, är det någonting som påverkade valet att ha revisor? Intern/extern kontroll?

Inte så mycket intern kontroll. Mest externt. Internt i den mån delägarna vill gå in och titta på det. Inte så mycket för egen räkning från början. Men såklart, kommer det upp en fråga som jag inte vet svaret på så kan jag ju sätta mig och googla på det i några timmar och så blir det ändå kanske fel. Eller så ringer jag min revisor och får rätt svar på 5 minuter. Då är det ju oftast smartare att ringa honom. Dels för att det blir rätt och

dels för att det går mycket fortare. Även om jag är ekonom, så är jag ju inte revisor. Jag har inte alla uppdateringar. Det händer ju saker hela tiden.

Tror du att det är mer förtroendeingivande att använda en revisor från "Big 4" än från en mindre revisionsbyrå?

Ja, det tror jag. Vi hade en av de stora byråerna från början. Men sedan när vi fick ett avtal med dem så var det inte lämpligt att använda sig av dem som revisor längre, så då bytte vi till ett annat av de stora byråerna. I båda fallen ville vi ha en av de stora, som är internationellt känd och som finns över hela landet. Fördelen med de stora är att alla känner till dem. Oavsett om jag pratar med någon i Stockholm, så känner de till dem. Skulle vi ha en mindre revisionsbyrå ifrån Göteborg, så säger det inte personerna i Stockholm någonting. När vi har ett stort revisionsbolag kan vi prata med vem som helst och de vet vilka de är. Ska man bara ha en revisor som kollar bakåt, så går det ju att ha en revisor från en mindre byrå. Men jag, i alla fall, vill kunna få bra skattetips och någon gång kanske man ska sälja bolaget, då vill man ha den kompetensen inom väggarna också. Har du en liten firma så har du inte de möjligheterna helt enkelt.

Bokför du själv?

Än så länge gör jag det. Det är så pass lite, och så gillar jag att ha kontroll.

Men förhoppningsvis får du lägga ifrån dig det så småningom?

Ja, både och. Samtidigt så kommer vi inte ha så många kunder. Hur stora beloppen är på fakturorna spelar mindre roll. Det kommer nog dröja ett tag. Vi får se om jag prioriterar det eller inte. Jag gillar att ha kollen, veta vad som finns på kontot och hela den biten.

Du skulle inte vara intresserad av att köpa hela paketet? Med revision, rådgivning och bokföring? Det är ju något som skett efter förändringarna av revisionsplikten, att företag har vridit om och säljer hela paketet.

För vår del känns bokföringen inte intressant i dagsläget. Revisionen och rådgivningen går ihop till viss del. Ska man ha väldigt specialiserade frågor så går det kanske inte ihop, men det har inte uppstått ännu. Så att det är nog någonting man får växa in i i sådant fall. Just vår revisor har ju inte bokföring.

När man kollar på gamla studier så nämns ofta omsättning som en drivfaktor bakom frivillig revision, tror du det finns samband däremellan?

Ja, det tror jag. Så tillvida att om man har en låg omsättning så har man lite pengar in, och då blir ju också varje utgift större. Har du in 500.000 och det kostar 25.000 att göra revision så är det ju 5%, men om du har större omsättning så är det ju en mindre del. Så att på så sätt tror jag det finns ett samband, när du växer i omsättning har du mer resurser att lägga på annat.

Man skulle inte kunna se omsättningen som ett mått på hur komplex verksamheten är?

Till viss del så kan man ju göra det, absolut. Har du några hundratusen i omsättning så är det ju i stort sett samma faktura som går iväg hela tiden och ungefär samma inköp. Kommer du upp i några miljoner så är det kanske en bil som ska leasas och du ska köpa in dyrare saker.

Du sa innan att en anledning till att du har revisor är att du, eventuellt, vill ta in kapital i framtiden av riskkapitalister och att du vill få bättre villkor. Tror du även att du kan få bättre villkor från andra kreditinstitut? Som banker?

Så kan det nog vara. Hittills har de inte aktivt ställt frågan om det. Men det är mycket möjligt att det är så.

Så banksidan var inget som påverkade ditt val?

Nej, det var inget jag tänkte på.

Så det var riskkapitalister och delägarna?

Med bankerna hade vi rätt bra kontakt från början. Men trovärdighet är ju så klart viktigt och det här är ju ett sätt att skapa det på.

Du snackade om skatterådgivning. Är det något du tänkte på innan, som påverkade valet kring frivillig revision?

Vi hade nog tänkt på det innan. Just i valet att det skulle vara en av de stora. Det man skulle kunna vinna på att ha någon av de mindre är att man skulle kunna få ett något lägre pris. Men det tyckte vi var något som vägdes upp av fördelarna. Dels att du har mer resurser tillgängligt om du behöver det och dels att de är välkända.

Så det var inget som påverkade att ni skulle ha revisor?

Nej.

Det är väl så att jag skulle kunna göra allting själv och det skulle bli 95 procent så bra så som när jag nu får det reviderat. Men det skulle ta extremt lång tid. Så därför är det bättre att jag anlitar någon som gör det åt mig och så lägger jag mina timmar på det jag är bra på.

1.10. Intervju med Företag 6

Hur länge har företaget funnits?

Vi har funnits sedan 2006. Det fanns aldrig någon diskussion om vi skulle ha revisor eller inte, vi ville helt enkelt ha kvar revisionen.

Hur kommer det sig att ni använder er av frivillig revision? Vad finns det för fördelar?

Bra koll på räkenskaperna och Skatteverket granskar inte lika hårt. Trovärdighet gentemot Skatteverket är väldigt viktigt. Andra bolag skulle också kunna vara intresserade av att vi använder oss av revision.

Hur ser ägandestrukturen ut? Var detta något som påverkade valet?

En ägare. Ägandestrukturen påverkade således inte.

Vilka nackdelar anser ni att det finns med att ha en revisor? Hur stor är kostnaden?

Kostnaden. Revisionen kostar ungefär 10.000.

Anser ni att kvaliteten på redovisningen är någonting som påverkar valet?

Vi har även lejt ut redovisningen. Vi hade kombipaketet tidigare men revisorn slutade så vi blev rekommenderade en annan revisor från en annan byrå. Vi valde att inte stanna vid samma byrå på grund av att de var dyra.

Hade möjligheten att i framtiden anskaffa kapital någon påverkan på ert beslut?

Nej, det hade det inte. Vi har inte tagit in kapital och planerar inte heller att göra det.

Ser du något samband mellan omsättning, kanske som ett mått på komplexitet, och frivillig revision?

Nej.

1.11. Intervju med Företag 7

Hur ser ägarstrukturen ut?

Jag är styrelseordförande och min bror äger aktierna. Ägarstrukturen har inte påverkat valet att ha revisor.

Hur kommer det att ni använder er av revisor då?

Det är av den enkla anledningen att slippa krångel med skattemyndigheten. Det kostar mer. Man slipper ju mycket granskning av skattemyndigheterna om man har revisor, och då blir det mindre administration, som kostar mer, för oss. Det är det revisorn säger.

Har ni, eller planerar ni att ta in kapital i framtiden?

Nä det har inte påverkat. Den enda anledningen är att slippa administration.

Har kvaliteten på redovisningen påverkat något?

Nej. Eftersom vi är ett så litet bolag så har vi väldigt bra koll på alla våra transaktioner.

Ser du några nackdelar med revisorn förutom att de kostar pengar?

Nä, inte direkt. Men de är ju lite speciella, vill ofta ta lite extra betalt.

1.12. Intervju med Företag 8

Fanns ni innan revisionskravet slopades?

Ja, vi startade precis innan. Från början hade vi en revisor, som vi sedan plockade bort.

Hur kommer det sig att ni slutade använda er av revisor?

Eftersom vi använde oss av en redovisningskonsult då, och revisorn var *så jävla dyr*. Och sen bytte jag konsult, och då började jag använda mig av en revisor igen eftersom den nya redovisningskonsulten inte var auktoriserad.

Hur kommer det sig att du lade upp det på det sättet?

Jag kopierade faktiskt min kollegas upplägg och de hade nära samarbete de två. De ordnade så att det blev mycket billigare än tidigare, men jag fick ändå en revisor.

Hur ser ägarstrukturen ut och har den påverkat ditt beslut?

Det är bara jag som är ägare, så den har inte påverkat något.

Har du tagit in kapital eller planerar du att göra det i framtiden?

Nej. Det handlade mer än att ha en trygghet, och de kändes bra.

Finns det några andra intressenter som skulle vara intresserade av att du använder dig av revision?

Nä, det är inget som det har frågats efter. Men det känns inte som något negativt.

Har kvaliteten redovisningen, eller den extra säkerheten som revision innebär, påverkat?

Ja, lite påverkan.

1.13. Intervju med Företag 9

När grundades företaget?

2006, det vill säga innan revisionsplikten förändrades.

Hur ser ägarstrukturen ut?

Det är bara jag som äger och jobbar med företaget. Så det har inte påverkat.

Vilken är den främsta anledningen till att ni valt revisor?

Det är första gången jag drivit företag själv. Jag har gjort det tillsammans med kollegier innan, men nu blir det som en garant att det blir rätt.

Använder du revisorn som rådgivare på något sätt?

Ja, bland annat i pensionsfrågor och investeringsfrågor.

Finns det några intressenter som vill att du ska ha revisor?

Vissa kunder har ställt frågor kring avtalsförsäkringar som visar på att man har en legitim verksamhet. Men ingen som ställt något krav på revision hittills.

Fanns det någon påverkan från banker som ledde till valet?

Nä, det var helt enkelt bara en säkerhet. Det handlar mycket om trovärdighet. Kostnaden för att ha revisor är så mycket lägre jämfört med kostnaden om något går fel.

Hade skattefrågan någon påverkan?

Nä, ingen alls.

Finns det några nackdelar utöver kostnaden?

Det kan vara att man lägger över rätt mycket ansvar på revisorn, eftersom jag har rätt lite erfarenhet själv.

1.14. Intervju med Företag 10

Varför har ni valt att använda er av en revisor?

Det är för att få ordning och reda, för att se till att allt blir rätt gjort eftersom vi är relativt nystartade och är ett aktiebolag.

Påverkade ägandestrukturen någonting?

Det är jag och min fru som är ägare så den har inte påverkat något.

Vad finns det för nackdelar med revision?

Att det är dyrt.

Skatterådgivning eller optimering, var det något som påverkade er?

Ja, det är klart att det är en fördel att få råd av revisorn i dessa frågor. Sen när man deklarerar så tror jag skattemyndigheten granskar mindre om man har revisor.

Påverkade kvaliteten på redovisningen något?

Ja, det är bra att det är ordning och reda.

Kreditvärdighet, var det något ni tänkte på?

Vi har inte för avsikt att ta in kapital eftersom vi är ganska självgående så det har inte påverkat. Dock tror vi att kreditvärdigheten kan bli lite bättre och att man på så sätt får lite högre status.

1.15. Intervju med Företag 11

Varför har ni valt att använda er av en revisor?

Det var lagkrav innan, och vi kände inte för att ändra det. Det känns bra att ha någon som kontrollerar att allt är som det ska.

Påverkade ägandestrukturen i bolaget valet?

Det borde egentligen tala för att inte ha revisor, eftersom jag äger 100 procent av bolaget, men jag tycker det är värt det.

Vad finns det för nackdelar med revision (utöver prislappen)?

Nä, jag tycker inte det. Inte om man ska göra det som det ska vara.

Skatterådgivning eller optimering, var det något som påverkade er när vi valde att ha revisor?

Det är mer deras kompetens och erfarenhet som gjort att man kan använda dem. Det har med hela rådgivningsdelen att göra, så man kan fråga dem som man annars skulle fråga Skatteverket om. Det går ju att fråga dem mycket.

Påverkade kvaliteten på redovisningen?

Nä, det tror jag inte. Vi lämnar bort redovisningen också, så det borde redan innan hållt god kvalitet.

Kreditvärdighet, var det något ni tänkte på?

Nä, det har vi inte tänkt. Däremot känns det som en kvalitetsstämpel överlag.

Har ni eller planerar ni att ta in kapital i framtiden (i form av lån/riskkapital)? Var det något som påverkade att ni hade revisor?

Nä, det är ingenting som ligger inom en snar tidshorisont.

Finns det andra fördelar?

Nä, det är just att det finns någon extern som granskar varje år som ser till att det blir rätt. Det är rätt ovanligt att man får en granskning av Skatteverket, men det gör så att om man gör på ett visst sätt under många år och det är fel kan det bli ganska stora konsekvenser. Men nu vet man att det blir rätt, så att säga.

1.16. Intervju med Företag 12

Hur kommer det sig att ni använder er av frivillig revision? Fördelar/nackdelar?

Att allt ska bli gjort korrekt så att jag inte behöver oroa mig för att någonting blivit fel gjort. Att det är ordning och reda. Så att jag inte får påföljder senare.

Hur ser ägandestrukturen ut? Var detta något som påverkade valet?

Det är jag och min fru, det påverkade inte valet.

Vilka nackdelar anser ni att det finns med att ha en revisor?

Kostnaden.

Anser ni att kvaliteten på redovisningen är någonting som påverkar valet?

Nej, det var ingenting som påverkade.

Ska ni ta in kapital i framtiden, var det något som påverkade?

Det har vi kanske tänkt göra. Men det var inget vi tänkte på.

Tror du kreditvärdigheten påverkas något av att ha revisor??

Nej, det tror jag inte.

Skatterådgivning?

Ja lite grann. Att skatterna skulle blir gjorda korrekt.